

Beste regio collega,

De opvolging van het programma Regionale kennisschakels (RSP) staat in de startblokken! We zijn op zoek naar regio's die aan de slag willen met kennisvragen op het gebied van bodem en ondergrond, met een wens om kennis en strategieën te ontwikkelen, en met een zoektocht naar datagedreven (samen)werken of met de wens aansluiting te vinden bij Europese Living labs.

Binnenkort doen we een gedetailleerde uitvraag. Hieronder alvast wat eerste informatie. Heeft u vragen? Laat het mij weten (tel. 06-25 345 073).

Dat er kennisvraagstukken komen is zeker

In deze periode van decentralisatie, water & bodem sturend, vitale bodem-ambities, urgente vraagstukken ten aanzien van wonen en bouwen, energie en netcongestie, én de stapeling van zoveel andere maatschappelijke opgaven, krijgen decentrale overheden nogal wat voor de kiezen. Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken naar de bodem en de ondergrond en dat zal onmiskenbaar gaan leiden tot (nu nog niet eerder toegepaste) functiecombinaties en de inzet van nieuwe technieken. En zo ontstaan er vervolgens nieuwe kennisvraagstukken over duurzaam en ruimtelijk gebruik van het ondergrondse systeem en haar diensten. Van gemeentelijke organisaties wordt gevraagd zich snel aan te kunnen passen aan deze ontwikkelingen en antwoorden te hebben op nieuwe kennisvragen. Maar diepe organisatieveranderingen, wanneer bestaand gedrag en bestaande organisatieprincipes worden ingewisseld voor ander gedrag en andere principes, behoren tot de lastigste uitdagingen waar we mee te maken krijgen.

Inzet op kennis en goede interactie tussen regionale en nationale kennisstructuren

De gezamenlijke overheden hebben in hun bestuurlijke afspraken van twee jaar geleden geconcludeerd datgezamenlijk verder ingezet wordt op kennisontwikkeling en kennisdoorwerking, omdat dit bijdraagt aan de kwaliteit van het beleid en de uitvoering. De nadruk ligt hierbij op het vanuit de regio's verder opbouwen van een kennis- en informatiestructuur en een goede interactie tussen regionale en nationale kennisstructuren.. De komende periode zal duidelijk worden hoe deze kennisinfrastructuur preciezer uit gaat zien. Doel van de activiteiten op het gebied van kennisontwikkeling en kennisdeling is bijdragen aan het beter 'meenemen' van bodem en ondergrond in besluitvorming en uitvoering binnen de fysieke leefomgeving (landelijk, regionaal en lokaal). In 2024/2025 wordt hiervoor onder andere opnieuw een impuls gegeven aan decentrale kennisontwikkeling en kennisdeling. De RSPs kunnen daarin een verbindende rol hebben als spin in het kennis- en leerweb.

De dimensies die daarin worden onderscheiden:

- Binnen gebieden: stimuleren dat binnen gebieden vraag en aanbod van kennis rond opgaven bij elkaar komt en dat partijen samen leren;
- Tussen gebieden: stimuleren dat deze kennis en ervaring tussen gebieden wordt uitgewisseld en dat gebieden samen leren;
- Tussen gebieden en nationale actoren: stimuleren dat kennis en ervaring die relevant is voor nationale opgaven wordt uitgewisseld tussen regionale en nationale actoren en dat zij samen leren.

Regionale kennisnetwerken en regionale kennisschakels als basis

In de eerste fase van het programma, namens de gezamenlijke overheden getrokken door de VNG, hebben we in zeven regio's geleerd over de opzet van een regionaal geborgd netwerk. In een rapport en meerdere essays zijn de bevindingen vastgelegd (zie weblink onderaan het bericht).

Nu, in de tweede fase, verschuift de focus van regionaal netwerk naar de regionale kennisschakel. Hoe kan deze schakel vanuit het netwerk schakelen (en geïnstitutionaliseerd worden) naar

andere regio's en kennisinstellingen? Daarvoor zal het nodig zijn om regionaal levende kennisvragen op te werken naar een regionaal kennisprogramma en om te onderzoeken hoe bijvoorbeeld datagedreven werken kan worden versterkt. In het tweede programma maken we dus een concretiseringsstap.

We gaan:

- In 10 regio's toewerken naar een (bestuurlijk) geborgde regionale kennisagenda.
- In 3 regio's een plan maken voor datagedreven werken.
- In 3 regio's verkennen wat de mogelijkheden zijn voor een indiening als Europese living lab.

Daar waar we in het eerste programma de regio's ruimte boden hun eigen weg te vinden in het creëren van een kennisnetwerk, gaan we nu wat meer regisserend te werk met een gedroomde ambitie in 2025/2026:

- *Versterken*: Iedere RSP is spin in het eigen regionale kennis- en leerweb en staat ten dienste van de gebiedsprocessen in de eigen regio;
- *Verbinden*: De RSPs zorgen ook voor kennisuitwisseling over en weer en zijn goed verbonden met het nationale kennisnetwerk (o.a. de planbureaus, kennisinstellingen en adviesraden), op deze manier leggen we een vruchtbare bodem voor een decentraal netwerk;
- *Vertrouwen*: RSP's zijn een vertrouwd gezicht in de regio en werken proactief mee aan het toekomstperspectief voor de eigen regio en voor Nederland.

In de gedroomde ambitie organiseren we de capaciteit in de regio's (die er nu te weinig is) om het antwoord op dit soort vragen te organiseren, vanuit een rijke praktijk in lopende gebiedsprocessen. In het programma hebben we een aantal hulpbronnen:

- RHDHV heeft de tenderprocedure van dit programma heeft gewonnen en zal, na een intake, drie werksessies met u organiseren. Dat levert een regionale kennisagenda en een regionaal leerplan op. Beide documenten worden met u opgebouwd.
- Voor de regio is er een financiële bijdrage, om de voorbereiding van de drie werksessies te kunnen financieren. We denken daarbij aan een bedrag van circa 25 kEuro.
- We trekken een begeleidingsgroep aan die met het programma en de regio meekijkt.

Belangstelling?

Begin juli 2024 verschijnt er een officiële uitvraag naar regio's. Daarin geven we aan hoe we de samenwerking met de regio zien en wat u van het RSP programma kunt verwachten. We sturen een eenvoudig format mee, waarmee u uw regio kunt aanmelden. Het programmateam en begeleidingscommissie zullen in augustus een besluit over de geselecteerde regio's en tijdslijnen nemen.

Op maandag 2 september organiseren we al een eerste bijeenkomst in Soesterberg (Kontakt der Continenten, van half 10 tot 17.30 uur) voor een gezamenlijke intake. Zet deze datum alvast in uw agenda!

Met warme groet,
Diana

Diana van Dorresteijn

Senior Beleidsadviseur/Programma Manager Directie Fysieke Leefomgeving
Uitvoeringskracht (Wonen en Bouwen) en Kennis (PleK, IBP-VTH), Bodem & Ondergrond/Water
Bodem Sturend, Bodem Monitoring

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)

Nassaulaan 12 | 2514 JS Den Haag | + 31 6-25 345 073 | diana.vandorresteijn@vng.nl